melid üldiselt vastuvõetavaile relvastusvahekordadele, tagama julgeoleku, ja teine lahendama maailmasõjast pärandatud finantskohustised, ei sooritanud kumbki konverents oma ülesannet täielikult. Desarmeerimiskonverents ei ole suutnud tänini lõpetada oma tööd ja reparatsioonimaksude konverents kergendas Saksa kohustiste koormat ainult tingimisi eeldusel, et kergenduste andjad saavad omakorda kergendusi oma kreeditoridelt. Seda ei ole aga senini sündinud.

Kogu küsimus seisab selles, et maailmasõja võitnud riigid on valmis vähendama oma relvastust üksnes sel määral, et nad osutuksid ikkagi tugevamaiks oma endistest vastastest, kellelt karta kättemaksu-(revanši-)sõda; teised tahaksid aga näha eelmiste relvastust vähendatuna oma tasapinnale, et siis pikki aastaid õhutatud sõjavaimustusega osutuda seisukorra peremehiks. Ühe voolu tüübilisemaks esindajaks on Prantsusmaa, teise — Saksamaa. Täies ulatuses ei ole üldsusele vastuvõetavad kummagi seisukohad, kuid sõjapropagandal jalgealuse äralöömiseks peaksid desarmeerimiskonventsioonis leidma lahenduse maailmasõja kaotanute mõningad õigustatud nõudmised. Versailles' rahulepingu ülekohus (vt. Elav Teadus nr. 1 ja nr. 11) peaks aga tulema silumisele niisugusel kombel, et ei tekiks uut ülekohut kolmandate vastu. Saksamaa soodustamine tema idapiiril tähendaks Poola elusoonte kinnipigistamist. Hõlpsam oleks Saksamaale vastu tulla vahest asumaade küsimuses.

Desarmeerimiskonverents on siiski vastu võtnud rea põhimõttelisi otsuseid, millest on suure tähtsusega eeskätt üheõigusluse põhimõte. Versailles' rahulepingu V osa määras kindlaks võidetud Saksamaa relvastuse ulatuse, kuna võitjate riikide relvastus jäi nende endi määrata. See suur vabadus kippus viima relvastus-

Eesti kroonika 1932 , lk. 9